

2013-04-23

Er ref: Jon Kahn

Diarienr:

Lina Palm

Lina.Palm@skogsindustrierna.org

08-7627949

070-3971449

Yttrande över Underlag till en färdplan för ett Sverige utan klimatutsläpp 2050. Naturvårdsverkets rapport 6537

Skogsindustrierna har givits möjlighet att yttra sig över rubricerade rapport. Nedan följer våra synpunkter.

SAMMANFATTNING

Skogen kan och bör spela en avgörande roll när Sverige ska gå mot ett CO₂-neutralt samhälle. Sverige består till mer än 60 % av skogsmark vilket ger fantastiska möjligheter till att göra den stora omvandlingen till en biobaserad samhällsekonomi möjlig. Genom intensivare skogsbruk, snabbväxande trädslag, bättre föryngringar, kvävegödsling och andra produktionshöjande åtgärder kan skogens möjlighet att ta upp mer koldioxid ökas. Det är dock inte som kolsänka som skogen har sin viktigaste roll. Det handlar om att utnyttja skogsråvaran klokt; att samutnyttja skogen för produktion av papper, trävaror och energi ger klimat fördelar. Skogsbiomassa kan användas för att tillverka trävaror och pappersprodukter som ersätter fossilbaserade material vilka ger större utsläpp av koldioxid då de tillverkas. Skogens rest- och biprodukter kan också direkt ersätta fossila bränslen. Sådana användningar ger en direkt och bestående effekt på utsläppen av koldioxid. Dessutom låser man in det kol som finns i byggnadsvirke under mycket lång tid – så länge som byggnaden finns kvar. En viktig slutsats är därför att det är bättre för klimatet att skörda skogen och att använda skogsråvaran på ett klokt sätt än att låta den stå i ett reservat.

Våra huvudsynpunkter på Naturvårdsverket, NVs rapport sammanfattas här i punktform.

- Skogsindustrierna är positiva till att Sverige sätter upp mål och visioner för minskad klimatpåverkan. Vi ser dock stora risker till felprioriteringar och minskad global klimatnytta när målet är utformat som ett nettonollmål för Sverige.
- Skogsindustrierna menar att NVs rapport helt saknar den mycket viktiga, nödvändiga konsekvensanalysen av de förslag till styrmedel som NV föreslår. Skogsindustrierna saknar också en konsekvensanalys av utredningens nationella karaktär, i denna mycket globala fråga.
- Skogsindustrierna menar att NVs rapport helt saknar analys av hur stor klimatnytta som åstadkoms av den svenska exporten. Förslag som gynnar ökad export av tex. skogsindustriprodukter leder till minskade globala klimatutsläpp.

- Skogsindustrierna ser mycket negativt på förslaget om att Sverige ska agera för snabbare sänkning av taket i EU-ETS. Den indirekta effekten av utsläppshandeln (elpriset) minskar skogsindustrins globala konkurrenskraft, utan någon klimatnytta.
- Skogsindustrierna avvisar förslaget om ökade kostnader för uttag av biomassa genom införande av skatt på avstånd (km-skatt).
- Skogsindustrierna är starkt kritiska till förslaget att avsätta 450 000 ha skog som reservat för att på detta sätt åstadkomma en kolsänka. Det medför minskade möjligheter att uppnå en biobaserad samhällsekonomi. Bäst klimatnytta från skogen erhålls genom att ersätta fossilbaserade material med biobaserade.
- Skogsindustrierna välkomnar förslagen om satsningar på FOI, men tycker att NV har ett alldeles för snävt perspektiv när det enbart är FOI riktat mot att minska koldioxidutsläppen som ska öka.

SKOGSINDUSTRIERNAS YTTRANDE

En stor utmaning

Skogsindustrierna tycker det är bra att Sverige är tydligt med sina visioner och målsättningar för klimatarbetet inom Sverige. Långsiktighet och transparens är nödvändigt för att den kapitalintensiva industrin ska kunna investera sig kvar i landet. Sverige har stora naturtillgångar i form av skog och vatten. Den skogsbaserade och elintensiva exportindustrin har hjälpt till att bygga Sveriges välstånd och på samma gång försett världsmarknaden med koldioxidsnåla produkter. Denna historia är något Sverige bör bygga vidare på när utsläppen av koldioxid i framtiden ska minska globalt sett.

NV är i sin rapport mycket tydliga med att Sveriges vision om nettonoll nationella klimatutsläpp är möjlig, men endast om omvärlden samfällt agerar för att nå 2-graders målet. Skogsindustrierna delar NVs analys och menar att denna förutsättning är fundamental för rapportens slutsatser.

- Ett samfällt agerande är nödvändigt för att inte konkurrenskraften för den svenska industrin ska minska till följd av ökade krav och kostnader för styrmedel som inte drabbar konkurrenterna.
- Ett samfällt agerande är också nödvändigt eftersom de svenska utsläppen är minimala relativt de globala. Sveriges möjlighet att påverka är att agera inspirerande föredöme, men det kräver att omvärlden agerar för att 2-graders målet ska uppnås.

Sverige 2050 – hur kan nollvisionen nås

Visionen

Skogsindustrierna är kritiska till att Sverige låter sina klimatambitioner leda till ett snävt nationellt minskningsmål. Att minska utsläppen av koldioxid i Sverige är en nödvändig åtgärd för att minska den globala klimatbelastningen, och för att kunna agera som ett föredöme i klimatfrågan. Att däremot inrikta hela klimatambitionen mot att uppnå nationella nettonollutsläpp leder otvivelaktigt fel. Genom att ha ett

snävt nationellt perspektiv, när det gäller klimatproblematiken som verkligen är global, riskerar vi inte bara att minska vår egen konkurrenskraft och välfärd, vi riskerar också att motverka det övergripande målet – att sänka de globala koldioxidutsläppen så att tvågradersmålet uppnås. Vi är därför mycket tveksamma till att målet för den svenska klimatpolitiken till 2050 ska formuleras som ett nettonollutsläppsmål inom landets gränser.

Naturvårdsverket (NV) menar att visionen om nettonollutsläpp kan nås genom en kombination av utsläppsminskningar, ökad upptag av CO₂ i skog och mark, samt genom inköp av utsläppskrediter på internationella marknader. Skogsindustrierna anser att målsättningen att komma till nettonollutsläpp i Sverige i det här fallet har lett till förslag som inte ger största klimatnytta globalt sett.

Scenarier för att nå målet

NV har i sin rapport tagit fram ett par scenarier för hur målsättningen om nettonollutsläpp kan nås. I målscenario 1 räknar man med etablering av CCS-teknik för såväl fossila som biogena utsläpp. I målscenario 2 är det framförallt ökad elanvändning inom industrin som ger upphov till minskade utsläpp. I båda scenarierna räknar man med tekniska åtgärder i transportsektorn. Skogsindustrierna anser att båda scenarierna är mycket ambitiösa och vad gäller implementering av CCS ställer vi oss frågan om scenariot ens är rimligt. Vi ser inom EU stora svårigheter när det gäller acceptans för att bygga såväl infrastruktur för att transportera koldioxid, som lagringsplatser. Utöver dessa acceptansfrågor är det också fråga om stora kostnader förknippade med infrastruktur, transporter och själva avskiljningstekniken. Dessutom minskas verkningsgraden på de pannor som ska kopplas till CCS-anläggningen. Om det är biogena utsläpp som ska fångas in innebär detta en minskad produktion av biokraft och biovärme.

Scenariot som innebär en ökad användning av el ställer vi oss mer positiva till. Även detta scenario är mycket ambitiöst, och innebär att stor teknikutveckling måste ske. För att detta scenario ska kunna bli verklighet krävs det också att Sverige även fortsatt har en välutbyggd koldioxidfri elproduktion. Naturvårdsverkets scenario är grundat på en vidareutveckling av det befintliga kraftsystemet, där dagens kärnkraft ersätts med ny kärnkraft när den tekniska livslängden uppnåtts. Ett fortsatt starkt elberoende i Sverige förtydligar än mer behovet av en långsiktig och ansvarstagande blocköverskridande energipolitik.

NV föreslår inga direkta styrmedelsförslag gällande energisektorn. Denna sektor är i Sverige inte behäftad med så stora CO₂-utsläpp. Skogsindustrierna vill dock påpeka vikten av att regeringen genom sin energi- och klimatpolitik ser till att detta faktum kvarstår även i framtiden. Sveriges stora vatten- och kärnkraftsproduktion är en förutsättning för de låga CO₂-utsläppen från energisektorn. Skogsindustrierna efterfrågar ett tydligare ansvar från regeringen vad gäller framtidens elproduktionsmix. Det framtida behovet av baskraft kommer att kvarstå, regeringen bör vara tydlig i sin kommunikation kring detta. Sveriges elmix är också avgörande för den tillverkande elintensiva industrin och Sveriges möjligheter till minskade globala klimatutsläpp.

Markanvändning och skogsbruk

Av uppdragsbeskrivningen om underlag till en svensk färdplan framgår att markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk ska beaktas med utgångspunkt i klimatkonventionens regelverk för rapportering. Dessutom ska konsekvenserna av olika bokföringsalternativ belysas. Det framgår också att utredningen fortlöpande ska bevaka förhandlingsresultat från klimatförhandlingarna. I rapporten anges däremot ”Vi anser att de bokföringsregler som kommer att gälla i ett globalt klimatavtal från 2020 bör användas för att beräkna bidraget från nettoupptag i skogs- och markanvändningssektorn (LULUCF) till visionen om inga nettoutsläpp till atmosfären år 2050.” I NVs utredning bortses därmed från förhandlingsresultaten från COP 17 i Durban om Kyotoprotokollets andra åtagandeperiod som anger hur skogsbruk och träprodukter ska rapporteras. I klimatförhandlingarna pågår dessutom arbete med att komma fram till en tredje åtagandeperiod och parallellt förs samtal om att införa Kyotoprotokollets bokföringsregler i ett omfattande avtal i klimatkonventionen. Det mest sannolika utfallet är att utsläpp och upptag kommer att kopplas till prognosticerade referensnivåer. Kolsänkor i form av stora ytterligare reservatsavsättningar får därmed ett mycket reducerat genomslag i rapporteringen. En bokförd ökning av nettoupptaget får inte överskrida 3,5 % av 1990 års samlade utsläpp. Det är också ett passivt förslag som riskerar att minska de möjligheter som ett aktivt hållbart skogsbruk ger för att mildra klimatförändringarna. Skogsindustrierna anser att den begränsning som finns av hur utsläppen från LULUCF-sektorn redovisas ska vara symmetrisk, dvs såväl rapportering av utsläpp som upptag ska begränsas. Motivet är den osäkerhet som finns i att redovisa skogsbruk kopplat till mätproblem och risken för störningar som stormar och bränder. Får störningarna genomslag i rapporteringen riskerar detta att leda till en politik som begränsar industrin.

Styrmedel för att nå målet

NV noterar att utsläppen av koldioxid i Sverige är störst från industrisektorn och transportsektorn. Vidare konstaterar man att det är inom dessa båda sektorer som störst åtgärder behöver komma till stånd för att minska utsläppen. Samtidigt är just dessa två sektorer intimt förknippade med vår omvärld. Industrisektorn säljer sina produkter på en världsmarknad och kan inte föra över ensidiga kostnadsökningar på produkternas priser. Transportsektorn använder fordon och drivmedel som också säljs på världsmarknaden. Det är svårt, för att inte säga omöjligt att ha mer långtgående krav på fordon som ska säljas i ett visst land, än de krav som ställs i övriga världen. På samma sätt är det svårt att från ett litet land som Sverige, driva upp efterfrågan och därmed produktionen av nya typer av biodrivmedel, om vi är de enda som efterfrågar dem.

Skogsindustrierna anser att åtgärder för att minska utsläppen inom industri- och transportsektor måste utformas med bibehållen eller ökad konkurrenskraft, sysselsättning och välfärd som målsättning.

Utsläppshandel

Nej till snabbt agerande i EU-ETS

NV föreslår att Sverige bör verka för att taket i EU-ETS sänks i en snabbare takt än den nu beslutade. Ett sådant agerande skulle leda till höjda priser på utsläppsrätter, och ökade kostnader för indirekta effekter (höjt elpris).

Skogsindustrierna avvisar detta förslag. Naturvårdsverket har identifierat svårigheterna med att öka kostnaderna för den globalt konkurrensutsatta industrin, som inte kan föra kostnadsökningarna vidare på priset på produkterna. Risken för koldioxidläckage är stor. Skogsindustrierna tycker därför att det är mycket motsägelsefullt att NV lägger fram förslag om ökade kostnader för utsläppshandelssystemet (främst de indirekta kostnaderna ökar för skogsindustrin) utan att samtidigt förorda att Sverige då också måste utnyttja möjligheten att kompensera industrin för utsläppshandelns påverkan på elpriset.

Energimyndigheten presenterade 2012 en rapport¹ där man bland annat studerat den indirekta effekten av utsläppshandelns på elpriset, och dess effekt på elintensiv industri. Rapporten kom fram till slutsatsen att skogsindustrin, till följd av ökade elpriser (indirekt effekt) står som en stor förlorare om utsläppsrättspriserna ökar. Utsläppshandelns påverkan på elpriset har dessutom ingen direkt klimateffekt.

Skogsindustrierna vill vidare erinra om att EU-ETS är ett EU-baserat styrmedel. Det finns således ingenting som säger att höjda målsättningar inom EU-ETS leder till minskade utsläpp från den svenska industrin. Tvärtom, eftersom den svenska industrin sedan länge varit utsatt för koldioxidskatter etc. har de flesta mest kostnadseffektiva åtgärderna när det gäller minskade utsläpp redan genomförts här. Skogsindustrin har varit mycket framgångsrik när det gäller att minska sina utsläpp av koldioxid. De senaste 10 åren har utsläppen av koldioxid per ton producerad massa och papper halverats, från en redan låg nivå globalt sett.

Nej till Bio-CCS

NV föreslår vidare att incitament för CCS för biobränsleanläggningar kopplat till EU-ETS bör utredas och införas. Skogsindustrierna tar bestämt avstånd från detta förslag. Att samla upp den biogena koldioxiden för att sedan stoppa ner den i marken kan verka lockande eftersom det resulterar i ”negativa utsläpp”. Tekniken är dock behäftad med stora kostnader och verkningsgradsförluster i pannor. Att minska vår klimatpåverkan på detta sätt kan jämföras med att släpa ett traktorhjul bakom en långträdare för att få den att sakta ner, inte speciellt smart eller effektivt, även om en viss effekt kan uppnås. Investeringsmedel och innovationskraft bör istället riktas på de verkliga problemen, användningen av fossila bränslen och ersättandet av fossila resurser med förnybara.

Forskning och Innovation (FOI)

De åtgärder som nu behöver ske inom den svenska industrin drivs knappast fram av ökade kostnader för koldioxidutsläpp. Det är snarare genom teknikutveckling

¹ <http://www.energimyndigheten.se/Global/Press/Nyheter/Konsekvenser-av-att-EU-skarper-utslappsmalet-till-30.pdf>

och innovation som utsläppsminskningar kan förväntas ske inom industrisektorn. Dessa former av satsningar skulle dessutom stärka den svenska industrins konkurrenskraft. Skogsindustrierna kan också glädjande se att även NV konstaterar att nivån på de svenska satsningarna inom forskning och innovation bör öka. Vi kan dock med förvåning se att NV endast tänker sig ökade satsningar på FOI som kan leda till minskade utsläpp. Det finns mycket FOI riktad mot svensk industri som kan leda till ökad klimatnytta globalt sett, utan att nödvändigtvis leda till minskade utsläpp från den svenska industrin. Utvecklingen av nya skogsbaserade material som kan ersätta fossilbaserade material ger klimatnytta direkt. Alla FOI-satsningar inom skogsindustriella området möjliggör på detta sätt globalt sett minskade utsläpp.

Inom industrisektorn föreslår NV utarbetandet av strategier och färdplaner för de olika sektorerna. Skogsindustrierna har redan på europainivå ²tagit fram en färdplan för sektorn. Även på nationell nivå finns högt ställda ambitioner och visioner om en helt fossilfri sektor med ökad användning av, och ökade förädlingsvärden för, biobaserade produkter ³. Det finns därmed en god utgångspunkt för vidare arbete med mer konkreta strategier, och även goda förslag var FOI-insatser kan göra störst nytta.

Infrastruktur och samhällsplanering

Ur ett godstransportsperspektiv bör det påpekas att det, givet Sveriges ekonomiska och geografiska förutsättningar, är av yttersta vikt att fokus ligger på att bekämpa de negativa miljö- och klimateffekterna av transporter, inte mobilitet och handel som sådan. Det är ett otvivelaktigt faktum att näringslivets transporter genererar intäkter till Sverige, arbetstillfällen och därmed ökad tillväxt och välstånd.

Givet transportsektorns internationella karaktär borde NV även här förorda att Sverige agerar i EU för att skapa möjligheter för effektivare transportsystem, tex. genom fordon med större lastkapacitet. Ett annat exempel där svenskt agerande inom EU kan ge positiva resultat när det gäller minskade klimatutsläpp är utvecklingen av rationella godskorridorer.

Ja till effektivisering

Inom transportsektorn föreslår NV en rad åtgärder. Skogsindustrierna delar NVs slutsats att omställningen av transportsektorn behöver bestå av en rad olika åtgärder. Skogsindustrierna ser effektivisering som den viktigaste åtgärden för att minska klimatpåverkan från transportsektorn. Även förnybara drivmedel spelar en viktig roll, för de transporter som inte kan effektiviseras bort, elektrifieras, eller flyttas över till järnväg.

² http://www.cepi.org/E2030ED8-6F8C-4C55-91F4-AE4AFF7DDE1B/FinalDownload/DownloadId-21F12F94378720F12B2DCCC2B9A7D631/E2030ED8-6F8C-4C55-91F4-AE4AFF7DDE1B/system/files/public/documents/publications/environment/2011/roadmap_final-20111110-00019-01-E.pdf

³ http://www.skogsindustrierna.org/om_oss/publikationer/skrifter/allmänt/hallbarhetsskrift

I rapporten används begreppet ”Transportsnålt samhälle”, det ger en felaktig bild och arbetet bör istället inriktas mot ett transporteffektivt samhälle. Resor och transporter som inte är nödvändiga ska givetvis inte genomföras. Men industrins gods måste transporteras. Våra medlemmar arbetar dagligen med att minimera transportbehovet. Arbetet med att effektivisera skogsindustrins transporter fortsätter och Skogsindustrierna har tagit fram ett antal förslag som kräver politisk acceptans för att kunna genomföras. Tillsammans med Skogforsk har Skogsindustrierna kunnat visa att användandet av större timmerbilar kan minska vägslitage⁴, öka trafiksäkerheten och minska utsläppen av koldioxid med omkring 20 procent. Att NV valt att inte ta med regeländringar för mer effektiva fordon bland sina styrmedelsprioriteringar är därmed anmärkningsvärt. Givetvis bör även järnvägstransporterna effektiviseras och Skogsindustrierna har därför tillsammans med VTI startat projektet ELVIS där möjligheterna till längre och tyngre tåg utreds⁵. Projektet tittar både på energieffektivisering och på möjligheten till ökad kapacitet på järnvägen.

Alla transportslag behövs. Och alla bör effektiviseras utifrån sina förutsättningar, utan att ställas mot varandra. I underlaget till färdplan nämns att överflyttning till andra trafikslag är en del av lösningen. Detta stämmer inte riktigt när det gäller skogsindustrins transporter. Vår export går till största delen på fartyg och järnväg. Men när det gäller att få ut timmer, massaved och biobränsle ur skogen behövs lastbilar. Timmerbilar är det enda alternativet för att frakta råvaran till fabrik eller till en omlastningsterminal för tågtransport.

Nej till km-skatt

Skogsindustrierna delar inte NVs uppfattning vad gäller geografiskt differentierade infrastrukturavgifter för tunga lastbilar, så kallade km-skatter. Detta styrmedel är de facto en skatt på avstånd, något vi borde vara starkt negativa till i detta avlånga land. Om det är CO₂-utsläppen som man vill minska ska man styra mot detta genom ökade kostnader för att släppa ut CO₂, inte genom att beskatta avstånd.

Skogsindustrierna vill dessutom erinra om att km-skatter får ett mycket stort genomslag på kostnaderna för att få ut biobränslen från skogen. Ökade kostnader för transporter har störst inverkan på gods med lågt värde. Redan idag gör kostnaderna att stubbar, grenar toppar med mera lämnas kvar i skogen i stället för att nyttjas som biobränsle. Med ökade transportkostnader minskar därmed andelen tillgänglig biomassa. Det innebär även ökade kostnader för gallring och annan skogsvård, vilket kan innebära att skogens tillväxttakt minskar och mindre koldioxid binds upp. Transportkostnaden utgör uppemot 30 % av kostnaden för biobränslen.

Ja till riktade styrmedel för 2:a generationens biodrivmedel

Naturvårdsverkets förslag om riktade styrmedel för produktion och efterfrågan av andra och tredje generationens drivmedel är bra. Det är dock viktigt att man inte utformar dessa styrmedel (som kan få väldigt stor påverkan) så att konkurrensen

⁴ <http://www.skogforsk.se/sv/forskning/Logistik/ETTdemo---En-vag-till-ett-biobaserat-samhalle/>

⁵ <http://www.vti.se/sv/nyheter/forskningsprojekt-testar-tyngre-och-langre-tag-/>

om bioråvaran ökar och råvarupriserna därmed stiger. Styrmedel bör inriktas mot att introducera nya tekniker, gärna där restprodukter kan utnyttjas, samt att erhålla klimatnytta.

Skogssektorn

Skogsindustrierna tycker att det är positivt att skogens och skogsbrukets roll som en del av lösningen på klimatproblemet lyfts fram i förslaget till färdplan. Vi välkomnar förslagen om ökad rådgivning till skogsägare kring skogsproduktion och klimatnytta. Vi välkomnar också förslaget om ökad forskning kring skogsbruk och klimat. Precis som Naturvårdsverket skriver i rapporten är ett aktivt brukande med hög och uthållig skogsproduktion ett effektivt sätt att bidra till lösningen på klimatproblemet.

Nej till ökade avsättningar av produktiv skogsmark

Skogsindustrierna avvisar förslaget om ökad reservatsareal som ett medel att öka kolsänkan. Ökade reservatsarealer är en kostsam affär för samhället, oavsett om det är statens eller privata markägares skog som avsätts. En snabb överslagsberäkning visar att en ökning med 450 000 ha avsatt skogsmark torde kosta staten i storleksordningen 15-20 miljarder kronor. Är det ett kostnadseffektivt förslag för en fiktiv kolsänka som snabbt kan vändas till ett utsläpp efter en storm i stil med Gudrun (2005) eller Per (2007)?

Ett ökat virkesförråd i reservat innebär på sikt också stora risker för exempelvis brand, stormfällning, insektsskador och därmed plötsliga utsläpp av koldioxid. Dessa kända risker klarar tyvärr inte dagens skogshushållningssystem (Hugin och Heureka) av att simulera och räkna på. De underlagsrapporter som Naturvårdsverket har använt ger därför inte den fulla bilden av risker med att lagra kol i skogsekosystemen.

Naturvårdsverket hänvisar också i Färdplanen att Sverige inte når internationella åtaganden om skydd av mark som ett argument för ökad reservatsavsättning. Miljömålsberedningen redovisar i sitt utkast till delbetänkande (20130328) att Sverige når 17 % skydd trots att vare sig de frivilliga avsättningarna ovan fjällnäragränsen (ca 200 000 ha) eller skyddet i Skogsvårdslagen för den improduktiva skogen (ca 4 miljoner ha) ingår i redovisningen. Miljömålsberedningen konstaterar att Sverige i jämförelse med många länder har ett mycket strikt skydd. Nagoyaöverenskommelsen ställer inga krav på skyddsform.

En ökad avsättning av skogsmark har negativa konsekvenser för råvaruförsörjning och för skogsindustrins konkurrenskraft men också för klimatet då tillgången på biomassa som kan ersätta mer koldioxidintensiva material minskar.

Reservatsavsättning sker överlag i äldre avverkningsmogen skog vilket i sin tur leder till kraftiga effekter på virkesutbudet och därmed på sysselsättningen i skogsindustrin. Den tillväxt som enligt förslaget låses in i reservat skulle göra långsiktigt större nytta som ett bidrag till den biobaserade samhällsekonomin i Sverige men också resten av världen.

Skogsindustrierna tror vidare inte att NV hade förespråkade incitament för en ökad kolsänka genom reservat, om verket hållit sig till beräkningsförutsättningarna i utredningsdirektivet om klimatrapportering. Även målet för NVs utredningsuppdrag, att erhålla nettonollutsläpp i Sverige, ger felaktiga incitament för ökad kolsänka.

Ja till ökad tillväxt

Att öka upptaget av CO₂ i skogen är något vi ser mycket positivt på. En ökad tillväxt och en förbättrad skogsskötsel är något som det globala klimatet tjänar på. Det finns en rad forskningsprojekt⁶⁷ som visar att skogen gör bäst nytta för klimatet när den vid sin tillväxtfas tar upp koldioxid för att vid uppnådd mogen ålder skördas. Nya plantor sätts, som växer och tar upp ny koldioxid. Den skördade skogen ska användas för att göra träprodukter (som i sig innebär en lagring av koldioxiden) och pappersprodukter som kan ersätta fossilbaserade material. Genom detta sätt att använda skogsresursen (substitution) erhålls den allra största klimatnyttan. Denna slutsats överensstämmer med IPCC:s fjärde utvärderingsrapport som konstaterar att ett hållbart aktivt skogsbruk med en årlig uthållig produktion av timmer, massaved och energiprodukter skapar de största klimatomildrande effekterna.

Hållbar konsumtion och produktion

Vi saknar helt resonemang kring den stora positiva klimatpåverkan den så gott som helt biobaserade och koldioxidfria svenska skogsindustri sektorn har globalt sett. Produktion av skogsindustriprodukter (sågade trävaror, tryckpapper, förpackningar, hygienprodukter etc) med 95 % biobränslen, och el som till 95 % är fri från koldioxidutsläpp fyller en stor funktion när det gäller att minska koldioxidutsläppen utanför Sveriges gränser. Skogsindustrin exporterar ca 80 % av den inhemska produktionen. Om produktionen från den svenska skogsindustrin ökade skulle utsläppen av CO₂ i Sverige endast öka marginellt. Den positiva globala klimateffekten som uppstår när fossila material ersätts med förnybara, och när produkter som producerats med fossil energi ersätts av våra produkter med minimalt CO₂-avtryck, skulle däremot vara mycket stor. Att inte ta med detta resonemang i en underlagsrapport av detta slag är anmärkningsvärt. Det minskar regeringens möjligheter att fatta initierade beslut som kan leda till verklig klimatnytta.

Astrid Kander vid Lunds universitet har nyligen presenterat forskning om sk nega-utsläpp. Forskningen visar att Sveriges koldioxidutsläpp per capita kan sägas vara hälften av vad man idag (dvs 4,5 ton/capita istället för 9 ton/capita) räknar med. Förutsättningen för detta är att man räknar med den positiva klimateffekt som den svenska exporten ger upphov till⁸. Denna typ av forskning stärker ytterligare vårt resonemang om att den svenska exportindustrin, speciellt skogsindustrin, gör en mycket stor klimatnytta globalt. Att inte ha med detta resonemang i en svensk färdplan för minskad global klimatpåverkan vore mycket kontraproduktivt.

⁶ <http://www.sifi.se/wp-content/uploads/2010/10/Skogsbrukets-bidrag-klimat.pdf>

⁷ <http://mistra.org/aktuellt/nyhetsarkiv/3-7-2008-kolet-klimatet-och-skogen.html>

⁸ <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=3345&artikel=5369199>

Konsekvensbedömning

Skogsindustrierna saknar en ordentlig konsekvensbedömning av de styrmedelsförslag Naturvårdsverket lagt fram. Vidare saknar vi en konsekvensbedömning av det valda målet för rapporten. NV borde ha ifrågasatt målformuleringen och också tittat vidare på hur stor nytta de svenska målsättningarna och det svenska klimatarbetet kunnat få om det utformats på ett annat sätt.

Stockholm

2013-04-23

För Skogsindustrierna

Marie S Arwidson
VD